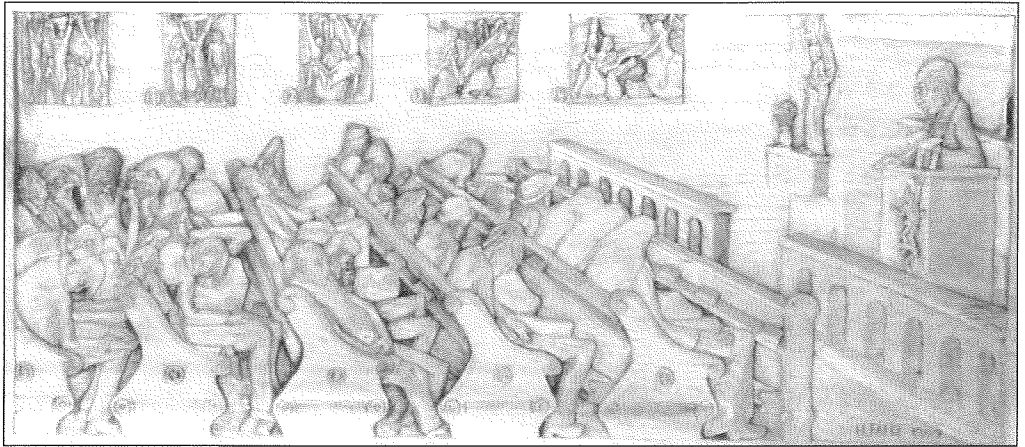

De preek

Er is een beeldhouwwerk van Herman Falke waar ik grote moeite mee heb: de pastoor die staat te preken voor zijn slapende parochianen. O, het is zeker een knap en geestig werkstuk. Maar ik kan die pastoor wel wat trucjes leren om zijn gehoor bij de les te houden.

Over de preek doen veel verhalen de ronde.

In West Friesland ondervroeg een argwanende vader zijn zoon: “Ben jij in de kerk weest?” “Ja vader.” “Wie heb er dan preekt?” “De kapelaan.” “En waar had hij het over?” “Over de zonde en zuks.” “Wat heb-ie daar van zoid?” “Hij was er hartstikke teuge.”

Een kind vroeg aan haar grootmoeder: “Waar heeft de dominee over gepreekt?” “Och kind, dat weet je nooit.” “Maar waarom gaat u dan toch luisteren?” “Het is er mee als wanneer je water in een mand gooit; het water loopt allemaal weg, maar de mand wordt wel schoon!”

Om de aandacht van de beminde gelovigen te trekken, kun je het best een boeiend verhaal vertellen, liefst uit de eigen omgeving. Dat deed Jezus immers zelf ook. In mijn parochie noemden ze mij de ‘verhaaltjes-pastoor’. Mijn grootste triomf was, als ze op zondagavond in het café nog iets aanhaalden uit mijn preek. Dan had ik iets gezegd wat hen geraakt had. Ik ben wel eens, toen de aandacht van de volwassenen verslapte, een liedje gaan zingen met de kinderen. Ineens was iedereen vol aandacht. Of je neemt iets mee op de kansel. In de kerstnacht ben ik eens de preekstoel

opgeklommen met het zwarte schaap uit de kerststal in mijn armen. Die nacht heeft niemand geslapen tijdens de preek.

Alles wat je kunt bedenken is beter dan de slapende gemeente van Falke. Een geloofsgemeenschap moet zich naast de eredienst (liturgie) en naastenliefde (diaconie) toeleggen op de verkondiging (catechese). Zo zet ze het werk voort van Jezus, die priester, herder en leraar was. Vanaf het begin van de Kerk stond de geloofsverkondiging centraal: men legde getuigenis af van het heil dat men gevonden had in Christus. Tegenwoordig spreekt men over de noodzaak van re-evangelisatie: mensen weten zo weinig van de bijbel en van de geloofstraditie. De zondagse preek kan een belangrijk middel zijn om mensen te laten groeien in geloof, hen te helpen zicht te krijgen op het leven en Gods bedoeling met de wereld; hen te laten ervaren dat God hen nabij is op hun levenstocht. Het is mijn ervaring als predikant, dat je dicht aan moet sluiten bij menselijke ervaringen en belevingen. Ik heb me soms laten verleiden tot een instructie, bijvoorbeeld een bijbelles. In het beste geval zeggen de mensen dan: “Het was erg interessant en erg geleerd. Maar daar komen we hier

niet voor. Geleerdheid kom je de hele dag tegen: hoeveel universiteiten hebben we in dit land? Maar hier komen we om ons hart warm te laten worden voor God en voor elkaar.”

In de preek moet het gaan over ons, want anders gaat het nergens over en sukkelen we in slaap. Maar die persoonlijke ervaringen van ons hebben wel een bedding nodig, ze moeten ergens in passen, en daarvoor hebben we de Schrift en de Traditie.

Want de Schrift is geschreven door mensen, die net als wij worstelden met hun bestaan en die tastend en zoekend weet hebben gehad van de Onzichtbare, de Verhevene, die hen leidde en die zorg voor hen had. De verhalen van de Schrift kunnen onze persoonlijke ervaringen verbreden en verdiepen, maar ook corrigeren. Wij doen er goed aan om ons leven, ons doen en laten, onder de kritiek van het evangelie te stellen: Gods Woord, geïnspireerd door Gods Geest. Als christen moet je dat durven.

Hetzelfde geldt voor de traditiegegevens van de Kerk. Wij staan niet los van hen, die vóór ons in Christus geloofd hebben en die het Kerk-zijn op hun wijze hebben gerealiseerd. Als wij vandaag zoeken naar houvast in dit vluchtige bestaan, naar waarden voor ons leven, dan doen we er goed aan te rade te gaan bij wat de Kerk in een constante leer de eeuwen door heeft geloofd en beleden. Maar dat moet niet in een dode en voorbije taal gepreekt worden. Ik denk dat de pastoor van Falke zich daaraan bezondigde.

